

P

Waar is mijn thuis?

Kinderrechtencommissaris stelt nieuw jaarverslag voor in Vlaams Parlement

In de week van 20 november, Internationale Kinderrechtendag, vraagt het Kinderrechtencommissariaat aandacht voor de belangrijkste knelpunten voor de kinderrechten in Vlaanderen.

Meer dan 1.200 mensen klopten het laatste jaar aan bij het Kinderrechtencommissariaat: 10% meer dan vorig jaar. Vooral ouders (60%) en grootouders vinden nog beter de weg. Ook bezorgde professionals (25%) en kinderen en jongeren (13%) kloppen aan bij de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat.

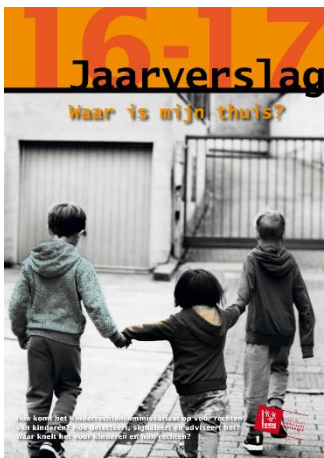
Meldingen over problemen op school spannen de kroon (32%), vooral lang aanslepende pestproblemen en sancties. Dan volgen meldingen over problemen thuis (24%), vaak in vechtscheidingen. Op de derde plaats komen problemen in de hulp aan minderjarigen (18%). Daarna volgen kinderen op de vlucht (9%) en contacten met justitie en politie (6%).

Voor het eerst bekeek het Kinderrechtencommissariaat de meldingen door een armoedebril. Armoede zit verweven in 11% van alle meldingen. Daar is er direct of indirect een link met armoede. Die meldingen gaan over verschillende thema's.

In heel wat meldingen zijn kinderen en jongeren vandaag op zoek naar een plek waar ze tot rust kunnen komen. Ze verlangen naar een thuis of een plek waar ze zich thuis kunnen en mogen voelen.

Kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen roept op tot een doordachte en collectieve aanpak van complexe problemen: 'Heel wat kinderen en jongeren worstelen met complexe problemen: thuis, op school, in de zorg. Deze kinderen zijn niet het probleem, maar hebben een probleem. Elke dag ben ik nog altijd verontwaardigd over de klachten en signalen die bij ons binnenkomen. Over wat kinderen overkomt, maar ook over hoe we er niet altijd in slagen deze samen aan te pakken. Om voor de kinderen echt het verschil te maken, moeten we de krachten bundelen. We moeten voluit blijven kiezen voor een kinderrechtenperspectief: in dialoog en vanuit de gedeelde zorg voor kinderen en jongeren die zich vandaag nergens thuis voelen de complexiteit van hun problemen erkennen en aanpakken.'

- Versterk de zorg voor kinderen met een beperking om zich thuis te voelen op school en in de samenleving.
- Definieer de draaischijffunctie van het CLB in één decreet met welzijn, want heel wat leerlingen zitten op de grens tussen onderwijs en welzijn. En zorg tegelijk dat jeugdhulp echt vlot toegankelijk is.
- Maak dat gewortelde kinderen op de vlucht die hier al jaren wonen hier echt thuis mogen zijn. Ze voelen zich hier al thuis.

Extra zorg voor kinderen met een beperking

Zowel in onderwijs als in jeugdzorg staan gezinnen met kinderen met een beperking onder enorme druk.

PAB goedgekeurd, budget ontoereikend

Om gezinnen met kinderen met een beperking te ondersteunen in de zorg, bestaat het persoonlijke-assistentiebudget (PAB). Met dat budget kunnen ouders en jongeren zorg inkopen. Ouders krijgen te horen dat de zorgnood van hun kind voldoet aan de voorwaarden om een PAB te krijgen, maar ze vallen uit de boot bij de jaarlijkse ronde waarin de budgetten effectief toegekend worden. Er is te weinig geld en er zijn situaties waar de zorgnood nog groter is.

Voor de kinderen en hun ouders is die afwijzing een emotionele klap. Het is quasi onmogelijk om een langetermijntraject op te zetten omdat ze elk jaar wachten op nieuws of er een budget is of niet.

Ontslag op het werk om zorg te kunnen opnemen

De moeder van Kiara (17) schrijft dat er weer geen PAB was voor haar dochter. Wellicht omdat haar dochter binnenkort 18 wordt en overstapt naar de persoonsvolgende financiering. Al vijf jaar krijgt ze geen PAB, ook al was dat wel goedgekeurd. De moeder nam ontslag om de zorg voor haar dochter te kunnen opnemen. Wat haar vooral stoort, is dat er geen beroepsmogelijkheid is tegen de beslissingen van de commissie die over de aanvragen beslist. Er is zelfs geen mogelijkheid om gehoord te worden. Gezinnen moeten elk jaar volledige dossiers indienen met alle attesten en medische verslagen. Maar het enige antwoord dat ze krijgen, is: 'Helaas kunnen we aan uw vraag niet voldoen gezien het beschikbare budget.'

Zorg voor meer geld om tegemoet te komen aan de zorgnoden van kinderen met een beperking

Creëer duidelijkheid over hoe de zorgnood van kinderen met een beperking beoordeeld wordt. Installeer een beroepsinstantie en zorg voor het recht op een persoonlijke toelichting, zodat gezinnen niet louter afhankelijk zijn van een administratieve procedure. Maak werk van een doorzichtig beslissingsproces over de toekenning van het PAB.

Inclusieve school: een leerplek waar alle leerlingen zich thuis voelen

Het M-decreet is een belangrijke stap naar inclusief onderwijs voor kinderen met een beperking. Al is dat in de klas- en schoolpraktijk lang nog niet overal vanzelfsprekend. Er is veel onrust, zeker als het om ondersteuning gaat. Ouders zitten soms gekneld tussen opkomen voor het recht op redelijke aanpassingen voor hun kind en de relatie met de school werkbaar houden.

De vormen van ondersteuning die er in het buitengewoon onderwijs waren, zien ze in het gewoon onderwijs soms als extra's die buiten de schooluren vallen en waar dus apart voor betaald moet worden. Het kan niet de bedoeling zijn dat alleen kinderen uit bemiddelde gezinnen de stap naar het reguliere onderwijs kunnen zetten.

Ongerust over ondersteuning in de toekomst

Mijn zoon van 8 jaar heeft dysfasie. Hij zit in het derde leerjaar in een GO!-school. Dit schooljaar kreeg hij voor het eerst gonbegeleiding. Van een juf die verbonden is aan een katholieke school voor buitengewoon onderwijs. We waren daar heel tevreden over en hijzelf ook. Hij kijkt ernaar uit om die juf in het nieuwe schooljaar terug te zien. Door de nieuwe ondersteuningsnetwerken lukt dat wellicht niet. De gonbegeleidster zit in het ondersteuningsteam van een ander net. De directeur van de basisschool staat achter onze vraag om met dezelfde gonbegeleidster verder te werken maar mag zelf niets beslissen. Hij heeft onze zaak al bepleit op hoger

niveau, maar vangt bot. Kan het Kinderrechtencommissariaat daar iets aan doen?

Redelijke aanpassingen: ja, maar niet voor Frans en Engels

Ik zit in het tweede middelbaar en heb autisme, dysfasie en dyslexie. Wat ik nodig heb om mee te kunnen in de klas, staat op papier: af en toe herhaling door de juf, soms extra tijd, soms voor mij iets voorschrijven op het bord. En ik mag mijn computer gebruiken in de klas. Maar de juf Engels en Frans zegt dat ze geen uitzonderingen maakt en dat alle kinderen voor haar gelijk zijn. Ze slaat mij over als ik moet lezen, geeft me bijna geen extra tijd en wordt boos als ik vraag om iets te herhalen.

Er zijn ook situaties waarin ouders merken dat de druk op hun kind te hoog blijft of dat hun kind niet aardt, ondanks alle inspanningen en aanpassingen van de school. Verschillende ouders van kinderen met een autismespectrumstoornis (ASS) melden dat hun kind gebaat zou zijn bij een meer beschermende omgeving.

Toch liever naar buitengewoon onderwijs

Onze zoon van 11 werd getest door een kinderpsychiater en kreeg de diagnose ASS. Hij voelt zich erg slecht op school. Hij huilt vaak, vindt geen aansluiting en gaat al twee maand niet meer naar school. We hadden een overleg met het CLB maar zij geven geen verwijzing. Ze willen het M-decreet toepassen in het reguliere onderwijs. Maar noch wij, noch onze zoon willen dat.

Ondersteun leerling en school

Vermijd nieuwe sociale segregatie in het inclusief onderwijs. Breng bij de evaluatie van het M-decreet in kaart welke leerlingen de stap naar het gewoon onderwijs zetten en waarom bepaalde leerlingen die stap niet zetten.

De kinderrechtencommissaris blijft pleiten voor een bemiddelingsprocedure als school, leerling en ouders of CLB het niet eens zijn over de noodzaak of inhoudelijke invulling van een ondersteuningstraject in inclusief onderwijs.

Voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften die een 'speciale leerplek' nodig hebben en voor wie het inclusief onderwijs dus geen afdoend antwoord kan bieden, bepleit het Kinderrechtencommissariaat dat die speciale leerplek zoveel mogelijk ingebed wordt in vestigingsplaatsen en campussen van het gewone onderwijs.

Leerlingen zijn ook kinderen met problemen thuis

Op school loopt het voor nog te veel kinderen en jongeren fout. Soms zitten ze lang thuis. Omdat ze gepest worden en ouders hun kind thuis in bescherming nemen. Of omdat ze iets fouts deden op school en de school reageert met schorsing of uitsluiting.

Heel wat van die leerlingen zitten op de grens tussen onderwijs en welzijn. Want leerlingen zijn ook de jongeren die thuis problemen hebben, in een jeugdvoorziening verblijven of geconfronteerd worden met mensen die het niet goed voor hebben met hen.

Jong zijn is meer dan leerling zijn, maar de meeste jongeren gaan wel nog elke dag naar school.

De meldingen laten zien hoe diep welzijn en onderwijs vervlochten zijn bij de begeleiding van leerlingen. Het gaat om leerlingen die vastlopen omdat de school of het CLB botsen op de grenzen van hun begeleidingsaanbod, jongeren met ernstige moeilijkheden met geestelijke gezondheid, of

leerlingen die veel te lang thuis zitten omdat onderwijs en welzijn er niet in slagen samen zorg en verantwoordelijkheid op te nemen.

Leerling thuis niet meer welkom

Ik begeleid een meisje van 16 jaar. Op school presteert zij goed, maar thuis loopt het regelmatig uit de hand. Ze vertelt me over slagen en zware straffen. Ik stelde al voor om met haar ouders te praten. Maar dat wil zij niet. In de kerstvakantie escaleerde de situatie. Ze zegt dat haar ouders haar bij de keel grepen. Volgens de ouders een leugen. De jongere diende samen met haar grootmoeder bij wie ze nu verblijft een klacht in bij de politie. Thuis is ze niet meer welkom zolang ze de klacht niet intrekt. Grootmoeder heeft weinig geld en vraagt een kleine tussenkomst van de ouders. Die weigeren. Via crisisbemiddelingsgesprekken probeerden we een akkoord te krijgen om het meisje op internaat te laten gaan en in het weekend naar haar grootmoeder. De ouders gaan niet akkoord. Welke stappen kunnen we als CLB nog zetten? Mijn collega's zeggen me dat ik niet naar een OCJ moet stappen omdat onze taak zich beperkt tot schoolproblemen. Maar hier is intensievere gezinshulp nodig. Ik kan niet verwijzen naar de toegangspoort integrale jeugdhulp want de ouders erkennen geen opvoedingsprobleem.

Lang gewacht op betaalbare hulp

Een moeder meldt dat haar 10-jarig zoontje definitief uitgesloten werd. Moeder erkent de moeilijkheden, maar betreurt de timing van de beslissing. Na maanden op de wachtlijst van het Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) start eindelijk thuisbegeleiding. Daarnaast heeft moeder eindelijk een afspraak met een kinderpsychiater. Moeder vraagt of het Kinderrechtencommissariaat kan helpen. Ze heeft zo lang moeten wachten op hulp. Privébegeleiding kon ze nooit betalen. Ze heeft het financieel heel moeilijk en vader zit in de gevangenis. Van school veranderen zou moeder organisatorisch voor een enorme uitdaging stellen.

Regel de verbinding tussen welzijn en onderwijs in één decreet

Leerlingenbegeleiding beperkt zich niet tot de school.

Er zijn goede afspraken nodig tussen de school en het CLB over afstemmen met de interne leerlingenbegeleiding. Maar leerlingen en hun ouders moeten ook een beroep kunnen doen op gepaste hulp en zorg als interne leerlingenbegeleiding niet meer volstaat.

Zorg dat de CLB's hun belangrijke draaischijffunctie daadwerkelijk uitoefenen. Tegelijk moet de rechtsreeks toegankelijke jeugdhulp effectief toegankelijk worden. Wachtlijsten verhinderen dat de jeugdhulp vlot kan inspelen op hulpvragen voor kinderen thuis, waardoor situaties soms onnodig escaleren.

Een thuis voor kinderen zonder papieren?

Opnieuw kwamen er meldingen van kinderen die al zeven, tien of twaalf jaar in België wonen en toch een bevel krijgen om het grondgebied te verlaten. Ze zijn met meer dan de enkelingen die de media halen. Alle onderzoek toont aan dat dit voor de meeste kinderen dramatisch is.

Uitgewezen na zeven jaar

Dit gaat over mijn recht op studie, vrienden, sport en mijn leven in België. Ik zou heel graag hulp willen van jullie. Anders ga ik bijna dood van de stress. Ik kan niet meer slapen en ik ben heel depressief want ik durf niet naar school te gaan omdat ik bang ben dat ik terug zal moeten naar mijn land van herkomst. Ik heb zeven jaar hier gewoond, ik voel me als een Belg en nu moet ik weg. Ik vind dat echt niet kunnen. Help mij a.u.b.!

Het Kinderrechtencommissariaat pleit voor een permanente verblijfsvergunning voor kinderen en jongeren die hier stevig geworteld zijn.

Zorg dat ook die kinderen en jongeren een menswaardige toekomst kunnen en mogen uitbouwen. Ze voelen zich hier thuis. Maak dat ze hier ook echt thuis zijn.

Einde bericht

Interview met de kinderrechtencommissaris?

Hilde Cnudde, communicatieadviseur

hilde.cnudde@vlaamsparlement.be

Direct: 02-552 41 06 – Mobiel: 0473-98 04 09 – Secr.: 02-552 98 00

Meevolgen kan ook via de livestream op: https://youtu.be/M_PBseAc5ac

Het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat staat vanaf 22 november 2017 om 12 uur online op:

<https://www.kinderrechtencommissariaat.be/persberichten-en-opiniestukken>

Opkomen voor kinderrechten

Elke dag krijgt het Vlaams Kinderrechtencommissariaat signalen van kinderen, jongeren en professionals. Het bemiddelt, onderzoekt klachten en adviseert het beleid. Altijd met het oog op de goede naleving en toepassing van kinderrechten in Vlaanderen.

Het Kinderrechtencommissariaat is de Vlaamse pleitbezorger van kinderrechten, opgericht door het Vlaams Parlement.

www.kinderrechtencommissariaat.be

@KRcommissaris

#JvKRC